

Foreløbigt udkast til

Enhed
Valgenheden

Sagsbehandler
Christina Løtzsch
Hansen

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 5198

Doknr.
494306

Dato
21-12-2017

Forslag

til

Lov om ændring af lov om valg til Folketinget, lov om kommunale og regionale valg og lov om kommunernes styrelse

(Reform af valgbarhedsområdet)

§ 1

I lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres »Europa-Parlamentet, og« til: »Europa-Parlamentet,«.
2. I § 17, stk. 1, nr. 5, ændres »jf. § 13, stk. 4.« til: »jf. § 13, stk. 4, og«.
3. I § 17, stk. 1, indsættes som nr. 6:
»6) afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38.«

§ 2

I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 26. september 2017, foretages følgende ændringer:

1. § 4 affattes således:
»§ 4. Følgende personer er uanset § 3 ikke valgbar på grund af straf, jf. dog stk. 2 og 3:
 - 1) En person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf,
 - 2) en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, og
 - 3) en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126.

Stk. 2. En straf, jf. stk. 1, medfører ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog § 101, stk. 5. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder.

Stk. 3. Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf.«

2. I § 100, stk. 1, ændres »jf. dog § 102« til: »jf. dog § 101, stk. 5, og § 102«.

3. § 101 affattes således:

»§ 101. Er et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet forud for det konstituerende møde underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom.

Stk. 2. Mister et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen eller i funktionsperioden sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet senest forud for det førstkomende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller udvalg underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom.

Stk. 3. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, og får borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kendskab hertil, underretter borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom.

Stk. 4. Har et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest på det konstituerende møde mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter det konstituerende møde mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Stk. 5. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, stk. 1, indtræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet den i § 4, stk. 2, nævnte periode, såfremt medlemmet over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har fremsat begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den i stk. 3 nævnte underretning fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Er underretning ikke givet rettidigt, jf. stk. 1 og 2, indtræder medlemmet dog først i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der efter udløbet af den i § 4, stk. 2, nævnte periode er forløbet en periode, der svarer til perioden fra det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt, jf. stk. 1 og 2, til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretningen, eller hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab til, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Stk. 6. Er en stedfortræder, der ikke er indtrådt efter § 104, ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal stedfortræderen forud for det førstkomende møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom og udtræde af stedfortræderlisten, jf. § 91. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden underretter efter reglerne i stk. 3 stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom. Når der er forløbet den i § 4, stk. 2, nævnte periode, indtræder stedfortræderen på ny på stedfortræderlisten, såfremt stedfortræderen har fremsat begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den i 2. pkt. nævnte underretning fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden.

Stk. 7. For en stedfortræder, der er indtrådt efter § 104, og som mister sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, finder stk. 2, stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5 tilsvarende anvendelse.«

4. § 105 ophæves.

§ 3

I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 1571 af 19. december 2017, foretages følgende ændringer:

1. I § 66 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg« til: »det valgnævn, der er nedsat i medfør af lov om valg til Folketinget«.

2. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævnet«.

3. § 66 b, stk. 5, 1. pkt., affattes således:

»Opgives forfølgning i forhold til den suspenderede borgmester, frifindes vedkommende ved endelig dom, eller er vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat valgbar, jf. § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. april 2018.

§ 5

Stk. 1. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet. Loven finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet.

Stk. 2. Har Valgbarhedsnævnet forud for lovens ikrafttræden truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem fremsætte begæring om, at spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes på ny efter denne lov. Begæring herom skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest den 1. maj 2018.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund
3. Lovforslagets hovedindhold
 - 3.1. Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet og fastsættelse af objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Lovforslagets indhold
 - 3.2. Perioden for fortabelse af valgbarhed
 - 3.2.1. Gældende ret
 - 3.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.2.3. Lovforslagets indhold
 - 3.3. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.1.1. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf
 - 3.3.1.2. Oplysning om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er blevet straffet
 - 3.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.3.2.1. Indsigelse mod et nyvalgt medlems eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf
 - 3.3.2.2. Underretning om straf
 - 3.3.2.3. Stedfortræderes valgbarhed i tilfælde af straf
 - 3.3.3. Lovforslagets indhold
 - 3.3.3.1. Fremgangsmåden for medlemmer
 - 3.3.3.2. Fremgangsmåden for stedfortrædere
 - 3.4. Udtræden og indtræden for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd og disses stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Lovforslagets indhold
 - 3.4.3.1. Udtræden og indtræden for medlemmer
 - 3.4.3.2. Udtræden og indtræden for stedfortrædere
 - 3.5. Afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd
 - 3.5.1. Gældende ret
 - 3.5.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser
 - 3.5.3. Lovforslagets indhold
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Af regeringsgrundlaget ”For et friere, rigere og mere trygt Danmark” (november 2016), side 60, fremgår blandt andet følgende:

”Regeringen opretter ved sin tiltrædelse nogle råd og vil overveje, om der er grundlag for at nedlægge andre råd og nævn eller sammenlægge nogle af de eksisterende institutioner.”

I medfør af den kommunale og regionale valglov nedsætter økonomi- og indenrigsministeren et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse om fortabelse af valgbarhed for medlemmer af kommunale og regionale råd på grund af straf.

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti) og Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet og Radikale Venstre har den 20. december 2017 indgået aftale om at nedlægge Valgbarhedsnævnet og i stedet ved lov fastsætte objektive kriterier for, hvornår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf.

Lovforslaget udmønter denne aftale.

2. Baggrund

Baggrunden for den politiske aftale om en reform af valgbarhedsområdet er bl.a. en gennemgang af Valgbarhedsnævnets afgørelser fra 2002 til 1. november 2017, som Økonomi- og Indenrigsministeriet har foretaget. Gennemgangen af sagerne peger på, at Valgbarhedsnævnet med fordel kan nedlægges til fordel for en model, hvor der ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed. Nævnets praksis kan således videreføres stort set uændret, hvis det ved lov fastsættes, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel eller anbringelse i institution eller forvaring), eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget.

Lovfæstede kriterier for fortabelse af valgbarhed for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer vil desuden skabe forudberegnelighed for de enkelte medlemmer. Endvidere vil den nævnte model indebære en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Aftalen indeholder følgende elementer:

Valgbarhedsnævnet nedlægges, og der fastsættes i stedet ved lov generelle kriterier for, hvornår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf.

Efter aftalen skal der indføres regler om, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel), hvis den pågældende dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring, eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget. Medlemmet fortaber sin valgbarhed fra den endelige dom og er dermed fra det nævnte tidspunkt udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal herefter alene tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af en stedfortræder for det pågældende medlem.

Af aftalen fremgår endvidere, at som i dag skal en strafbar handling ikke føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. I tilfælde af ubetinget fængsel over 6 måneder eller idømmelse af forvaring er fristen 5 år. Ved en dom om betinget fængsel eller ubetinget frakendelse af førerretten skal fristen regnes fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten skal fristen regnes fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En betinget dom skal dog fremover alene føre til tab af valgbarhed i den valgperiode, hvor vedkommende er blevet dømt.

Det fremgår desuden af aftalen, at hvis den nævnte frist på 3 år udløber inden for samme valgperiode, kan det udtrådte medlem herefter på ny indtræde som medlem, hvorefter stedfortræderen for den pågældende samtidig udtræder.

Som i dag kan enhver uanset fortabelse af valgbarhed på grund af straf stille op til kommunale og regionale valg. Af aftalen fremgår det at der som noget nyt fastsættes regler om, at hvis et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke valgbar på grund af idømt straf, eller hvis et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd mister sin valgbarhed på grund af idømt straf, kan vedkommende indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. I tilfælde af ubetinget fængsel over 6 måneder eller idømmelse af forvaring er fristen 5 år. Bliver et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd eller en person, der senere bliver valgt som medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, idømt betinget frihedsstraf, vil den pågældende dog alene fortabe sin valgbarhed i den valgperiode, hvor vedkommende er blevet dømt, og vil være valgbar i den næste valgperiode.

Der skal efter aftalen endvidere fastsættes regler om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har pligt til at indberette idømt straf til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis den pågældende idømmes ubetinget eller betinget frihedsstraf, dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring eller frakendes førerretten ubetinget. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet kan i den forbindelse indhente oplysninger om idømt straf fra Rigspolitiet. Tilsvarende har et nyvalgt medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd pligt til at indberette idømt straf til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis vedkommende er idømt en ubetinget frihedsstraf, er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring eller ubetinget er frakendt førerretten, og vedkommende stadig har fortabt sin valgbarhed.

Ifølge aftalen skal Valgbarhedsnævnets kompetence i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd i medfør af §§ 66 a, 66 b og 66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier som Valgbarhedsnævnet. Valgnævnet ledes af en højesterets- eller landsdommer og vil i de nævnte sager derudover være sammensat af to medlemmer udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret.

Endelig fremgår det af aftalen, at der skal fastsættes overgangsregler, som medfører at sager, som er indberettet til Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for de nye reglers ikrafttræden, men hvor nævnet endnu ikke har truffet afgørelse, afgøres efter de nye regler. Endvidere fastsættes der overgangsregler om, at i sager, hvor Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, kan den pågældende, hvis den pågældende har opnået valg ved de kommunale og regionale valg den 21. november 2017, inden for en frist på 1 måned fra de nye reglers ikrafttræden begære at få sin sag bedømt efter de nye regler. Begæringen skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Er den pågældende valgbar efter de nye regler, indtræder vedkommende i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Endelig skal der fastsættes regler om, at strafbare forhold, der er begået før lovens ikrafttræden, men som ikke er indberettet til Valgbarhedsnævnet, afgøres efter de nye regler.

Lovforslaget udmønter elementerne i denne aftale.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet og fastsættelse af objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed

3.1.1. Gældende ret

Det følger af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, at den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, ikke er valgbar. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70. Af lovens § 4, stk. 2, følger, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år,

efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestraffe regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse. Af lovens § 4, stk. 3, følger, at opstilling som kandidat til valget dog altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

I medfør af den kommunale og regionale valglovs § 105 nedsætter økonomi- og indenrigsministeren et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. lovens § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller regionalt råd.

Valgbarhedsnævnets formand skal være højesterets- eller landsdommer, og nævnet består derudover af fire medlemmer, hvoraf økonomi- og indenrigsministeren udpeger to medlemmer, mens KL og Danske Regioner hver udpeger ét medlem. Nævnet udpeges for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret.

Et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse eller et nyvalgt regionsråd kan gøre gældende, at en nyvalgt kandidat på grund af straf ikke er valgbar. I så fald skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet indberette det til nævnet, jf. den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1. Bliver et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem straffet i løbet af funktionsperioden, skal kommunalbestyrelsen eller regionsrådet også indberette det til Valgbarhedsnævnet, jf. lovens § 101, stk. 4.

Valgbarhedsnævnet tager herefter stilling til, om den pågældende fortsat er valgbar ud fra en vurdering af det ovenfor nævnte værdighedskrav i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1. Valgbarhedsnævnets afgørelser træffes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag. Ved Valgbarhedsnævnets vurdering tager nævnet stilling til, om den handling, den pågældende er straffet for, i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det afgørende for vurderingen er den begåede handling og ikke lovovertrædelsens art, straffens størrelse eller udståelse. Opfattelsen af, hvad der ”i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd”, kan ændre sig over tid, og Valgbarhedsnævnets praksis definerer således løbende det nærmere indhold af værdighedskravet.

I dag er den typiske sagsgang således, at når et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd straffes, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, når der foreligger en endelig dom, eller en bødestraf er vedtaget. Indberetning af straffen skal ske til Økonomi- og Indenrigsministeriet, der sekretariatsbetjener Valgbarhedsnævnet. I den forbindelse skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet medsende dokumentation for den idømte straf i form af en domsudskrift eller et bødeforelæg. Der foretages herefter en høring af medlemmet, som har mulighed for at afgive høringssvar i sagen. Efterfølgende skal Valgbarhedsnævnet på et fysisk møde med deltagelse af nævnets fem medlemmer tage stilling til, hvorvidt det pågældende kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem har mistet sin valgbarhed på grund af straffen. Valgbarhedsnævnets afgørelse sendes efterfølgende til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem. Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at det pågældende medlem har mistet sin valgbarhed, udtræder medlemmet.

Valgbarhedsnævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene eller domstolslignende nævn.

Valgbarhedsnævnets afgørelser offentliggøres i anonymiseret form på Retsinformations hjemmeside www.retsinfo.dk.

3.1.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Økonomi- og Indenrigsministeriet har som nævnt foretaget en gennemgang af Valgbarhedsnævnets afgørelser fra den 1. januar 2002 til den 1. november 2017. Valgbarhedsnævnet har i den nævnte periode truffet realitetsafgørelse i 155 sager.

Af Valgbarhedsnævnets 155 afgørelser har 143 sager handlet om bødestraf, mens de resterende 12 sager har handlet om frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel).

Ud af de 143 sager om bødestraf traf Valgbarhedsnævnet i 138 sager afgørelse om, at det pågældende medlem fortsat var valgbar, mens nævnet i de resterende 5 sager traf afgørelse om, at det pågældende medlem ikke var valgbar.

Ud af de 12 sager om frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel) traf Valgbarhedsnævnet i 11 sager afgørelse om, at det pågældende medlem ikke var valgbar, mens nævnet i den resterende ene sag traf afgørelse om, at det pågældende medlem fortsat var valgbar.

Valgbarhedsnævnets praksis viser således, at frihedsstraf (ubetinget og betinget fængsel) som altovervejende hovedregel fører til fortabelse af valgbarhed, idet nævnet i 11 ud af 12 sager fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar. I den resterende ene sag, hvor nævnet fandt, at det pågældende medlem fortsat var valgbar, var der tale om et konkret tilfælde, hvor nævnet ved sin afgørelse måtte lægge til grund, at der ikke forelå forsæt, men alene grov uagtsomhed, i forbindelse med den begåede lovovertrædelse.

Valgbarhedsnævnets praksis viser desuden, at bødestraf som altovervejende hovedregel ikke fører til fortabelse af valgbarhed, idet nævnet i 138 ud af 143 sager fandt, at det pågældende medlem fortsat var valgbar. Ud af de resterende 5 sager, hvor nævnet fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar, handlede 2 af sagerne om ubetinget frakendelse af førerretten som følge af spirituskørsel. I de resterende 3 sager, hvoraf 2 af sagerne handlede om den samme person, der både var medlem af en kommunalbestyrelse og et regionsråd, var der tale om, at nævnet efter en konkret vurdering fandt, at det pågældende medlem ikke var valgbar.

På baggrund af gennemgangen af Valgbarhedsnævnets 155 afgørelser fra den 1. januar 2002 til den 1. november 2017 er det Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering, at nævnet kan nedlægges til fordel for en model, hvor der ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed. Nævnets praksis kan således videreføres stort set uændret, hvis det ved lov fastsættes, at et kommunalbestyrelses- eller regionsrådsmedlem fortaber sin valgbarhed, hvis den pågældende idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel), eller hvis den pågældende frakendes førerretten ubetinget.

Efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse vil lovfæstede kriterier for fortabelse af valgbarhed for kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer desuden være en fordel for de enkelte medlemmer, idet det vil skabe forudberegnelighed om, i hvilke tilfælde man mister sin valgbarhed.

Endvidere vil lovfæstede kriterier for fortabelse af valgbarhed indebære en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet, da det vil medføre en administrativ lettelse, når den sagsbehandling, som er forbundet med indberetning og behandling af sager i Valgbarhedsnævnet, ikke længere skal varetages.

3.1.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, og at der i stedet ved lov fastsættes objektive kriterier for, hvornår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed til de nævnte organer på grund af straf.

Det foreslås at fastsætte, at en person ikke er valgbar på grund af straf, *hvis* den pågældende ved endelig dom er idømt ubetinget eller betinget frihedsstraf, *hvis* den pågældende ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller

hvis den pågældende ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten af et motordrevet køretøj efter færdselslovens § 126.

Ved disse kriterier kan nævnets praksis videreføres stort set uændret, jf. afsnit 3.1.2.

Efter de foreslåede regler vil det fremover alene være typen af straf, der er afgørende for, om man fortaber sin valgbarhed. Bødestraf medfører således aldrig tab af valgbarhed, mens frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel) derimod altid fører til, at valgbarheden fortabes. Et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd fortaber sin valgbarhed fra datoen for den endelige dom og er dermed fra det nævnte tidspunkt udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. I tilfælde af ubetinget frakendelse af førerretten ved udenretslig vedtagelse fortabes valgbarheden fra datoen for den udenretslige vedtagelse. For nærmere om udtræden ved fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.4.

Det enkelte medlem skal efter de foreslåede regler underrette borgmesteren eller regionsrådsformanden, hvis medlemmet mister sin valgbarhed på grund af straf. Dette skal ske senest en måned efter datoen for den endelige dom eller datoen for den udenretslige vedtagelse. Nyvalgte medlemmer, der ikke er valgbare på grund af straf, skal ligeledes underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Dette skal ske forud for det konstituerende møde. For nærmere om pligten til at give underretning, hvis man ikke er valgbar på grund af straf, henvises til afsnit 3.3.

Fremover skal et medlem efter de foreslåede regler som nævnt underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis den pågældende mister sin valgbarhed på grund af straf. Da valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning er fortabt. Kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet skal herefter alene tage stilling til spørgsmålet om indkaldelse af en stedfortræder for det pågældende medlem.

Som efter de gældende regler fortabes valgbarheden som udgangspunkt for en periode på 3 år, der regnes fra det tidspunkt, hvor straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Som noget nyt foreslås det, at betinget frihedsstraf aldrig kan føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.2.

Den gældende bestemmelse om, at opstilling som kandidat altid kan ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf, videreføres uændret.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1 og 3.

3.2. Perioden for fortabelse af valgbarhed

3.2.1. Gældende ret

Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at et medlem af et kommunalt eller regionalt råd ikke er valgbar, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet med det samme. Nævnets afgørelse har virkning fra det tidspunkt, hvor kommunen eller regionen og det pågældende medlem har modtaget afgørelsen. Der skal herefter indkaldes en stedfortræder for det pågældende medlem. Medlemmet mister dog ikke sin valgbarhed for altid. Valgbarheden er fortabt for en periode, der er nærmere fastsat i den kommunale og regionale valglov, og som afhænger af, hvilken type straf der er tale om, og længden heraf.

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, følger det, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over

6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Valgbarheden anses efter de gældende regler for at være fortabt for resten af den indeværende funktionsperiode. Det gælder, uanset om perioden på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for den funktionsperiode, hvor man er udtrådt på grund af straf. Der er således ingen mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter de gældende regler. Det bemærkes, at funktionsperioden regnes fra 1. januar i året efter valgåret til 31. december i det år, hvor nyvalg afholdes, jf. nærmere den kommunale og regionale valglovs § 97. Medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd vælges for 4 år, jf. den kommunale og regionale valglovs § 6, stk. 1, 1. pkt., og funktionsperioden er således tilsvarende 4 år.

Bestemmelsen om, at en strafbar handling aldrig kan føre til tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 henholdsvis 5 år, medfører således, at enhver uanset en begået strafbar handling vil være valgbar, når der på valgdagen er forløbet den nævnte periode. Det sikres hermed, at enhver, når den nævnte periode er forløbet, uanset en begået strafbar handling kan stille op til kommunale og regionale valg uden usikkerhed om, hvorvidt den pågældende på et senere tidspunkt vil blive anset for at være uværdig til at være medlem af det kommunale eller regionale råd.

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3, følger det, at opstilling som kandidat til de kommunale og regionale valg altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed. En person, der har begået en strafbar handling, og hvor der på valgdagen ikke er forløbet den nævnte periode, kan imidlertid risikere, at der gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed, såfremt vedkommende opnår valg. Indsigelse mod en valgt kandidats valgbarhed kan fremsættes af et andet medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd senest 3 måneder efter valgdagen, hvorefter spørgsmålet skal forelægges for Valgbarhedsnævnet. Indsigelser kan vedrøre såvel strafbare handlinger, som Valgbarhedsnævnet ikke tidligere har haft anledning til at træffe afgørelse om, som strafbare handlinger, som Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om i den forudgående funktionsperiode. Træffer Valgbarhedsnævnet herefter afgørelse om, at den pågældende (fortsat) ikke er valgbar, skal vedkommende udtræde, og stedfortræderen indkaldes, med virkning for hele den nye funktionsperiode.

3.2.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Efter de gældende regler udtræder et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i resten af funktionsperioden, hvis Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om, at den pågældende er uværdig på grund af straf. Det gælder, uanset om den nævnte periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for funktionsperioden. Der er således ingen mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter de gældende regler.

Med de gældende regler kan et medlem endvidere risikere, at en strafbar handling i praksis får konsekvenser for medlemmets valgbarhed i en betydeligt længere periode end den, der umiddelbart følger af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2. En sådan situation kan opstå, hvis et medlem, der er udtrådt som følge af manglende valgbarhed på grund af straf, stiller op og bliver valgt ved næstkommende valg. Gøres der herefter indsigelse mod den pågældendes valgbarhed som følge af samme strafbare handling, idet der endnu ikke er forløbet den i § 4, stk. 2, nævnte periode, og træffer Valgbarhedsnævnet igen afgørelse om, at vedkommende ikke kan anses for valgbar, udtræder den pågældende også af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet for hele den nye funktionsperiode. Dette gælder, uanset at der kort inde i den nye funktionsperiode vil være forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Begår et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd f.eks. en strafbar handling, der fører til, at den pågældende godt et år inde i funktionsperioden idømmes 7 dages betinget fængselsstraf, og træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at valgbarheden anses for at være fortabt, følger det umiddelbart af den gældende bestemmelse i den kommunale og

regionale valglovs § 4, stk. 2, at valgbarheden i hvert fald er fortabt i 3 år. I praksis kan man dog risikere, at straffen reelt fører til, at den pågældende ikke kan sidde i en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i en periode på op til 7 år, hvis der som beskrevet ovenfor efter et nyt valg igen gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed, og Valgbarhedsnævnet igen træffer afgørelse om, at valgbarheden anses for fortabt.

I praksis kan de gældende regler således føre til, at der kan opstå situationer, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver forhindret i at være medlem af de nævnte organer i en meget lang periode. Hertil kommer, at reglerne i praksis kan føre til, at der opstår store forskelle på, hvor lang tid de enkelte medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd. Dette vil konkret afhænge af, hvornår i funktionsperioden et medlem idømmes straf, og dermed hvor lang tid der er til nyvalg. I praksis kan der opstå en situation, hvor længden af den periode, hvor to forskellige medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, bliver vidt forskellig, uanset at de er straffet for samme lovovertrædelse og er idømt samme straf. Med de gældende regler er der i vidt omfang tilfældigheder forbundet med, hvor længe et medlem konkret er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd på grund af straf.

3.2.3. Lovforslagets indhold

Det foreslås, at valgbarheden som hidtil fortages for en periode på 3 år, der regnes fra det tidspunkt, hvor straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Dog foreslås det som noget nyt, at betinget frihedsstraf aldrig kan føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. Se nærmere nedenfor. Er straffen ubetinget fængsel over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, foreslås fristen uændret fastsat til 5 år. Som hidtil beregnes fristen ved domme om betinget frihedsstraf fra datoen for den endelige dom. Tilsvarende foreslås, at fristen ved domme om ubetinget frakendelse af førerretten regnes fra datoen for den endelige dom. Endvidere foreslås det, at fristen ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fra datoen for den udenretslige vedtagelse.

Som noget nyt foreslås imidlertid, at såfremt perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som det pågældende medlem er valgt for, kan vedkommende genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Forløber perioden, hvor et medlems valgbarhed er fortabt, inden for funktionsperioden, udtræder den stedfortræder, som har varetaget det pågældende medlems hverv i den mellemliggende periode, hvis det oprindelige medlem ønsker at genindtræde. Det foreslås i den forbindelse, at et medlem, som mister sin valgbarhed på grund af straf, og som ønsker at genindtræde, når den nævnte periode er forløbet, skal fremsætte begæring herom til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. For nærmere herom henvises til afsnit 3.4.3.

Med de foreslåede regler vil perioden, hvor valgbarheden er fortabt, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, i langt højere grad være den samme. Det vil dermed ikke som hidtil have samme betydning, hvornår i funktionsperioden et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd idømmes en straf, som fører til tab af valgbarhed. Valgbarheden vil således som udgangspunkt være fortabt i en periode på 3 år henholdsvis 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog nedenfor om betingede domme.

Der foreslås tilsvarende regler for medlemmer af en nyvalgt kommunalbestyrelse eller et nyvalgt regionsråd. Såfremt et nyvalgt medlem forud for valgdagen er idømt frihedsstraf eller ubetinget er frakendt førerretten, er den pågældende ikke valgbar og kan dermed ikke indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, medmindre perioden på 3 år henholdsvis 5 år er forløbet. Er den nævnte periode ikke forløbet, når funktionsperioden begynder den 1. januar i året efter valgåret, indtræder den pågældende således ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. I stedet indtræder den pågældendes stedfortræder. Forløber den nævnte periode i funktionsperioden, kan den pågældende dog indtræde på dette tidspunkt. Dette forudsætter imidlertid, at den pågældende har fremsat begæring herom. Der henvises til afsnit 3.4.3. for nærmere herom.

Som noget nyt foreslås det, at valgbarheden, såfremt der er tale om betinget frihedsstraf, alene fortages i den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. Dette gælder såvel for personer, der har været medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i den forudgående funktionsperiode, og som opnår genvalg, som for personer, der ikke har været medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd i den forudgående funktionsperiode, og som dermed er nyvalgte. Siddende medlemmer af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, der idømmes en betinget fængselsstraf i funktionsperioden, og som dermed udtræder, kan således uden videre indtræde i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet i den efterfølgende funktionsperiode, hvis de på ny opnår valg. Dette gælder, uanset at der ikke er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. En person, der er idømt en betinget fængselsstraf på et tidspunkt, hvor vedkommende ikke er medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd, kan tilsvarende uden videre indtræde i kommunalbestyrelsen eller regionsrådet efter et valg, hvis den pågældende bliver valgt, uanset at der ikke er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2.

3.3. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Fremgangsmåden ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf

Af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd gør gældende, at et andet medlem på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet. Indsigelse skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen, jf. loven § 101, stk. 2.

For så vidt angår indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf, følger det af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, at indsigelse skal ske senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til. Spørgsmålet om manglende valgbarhed på grund af straf skal herefter forelægges for Valgbarhedsnævnet. Det bemærkes, at spørgsmålet om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf således ikke vil blive aktuelt, hvis stedfortræderen aldrig indkaldes.

Bliver et medlem straffet i løbet af funktionsperioden, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ifølge den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4, indberette dette til Valgbarhedsnævnet. Valgbarhedsnævnet træffer herefter afgørelse om, hvorvidt medlemmet som følge af straffen har mistet sin valgbarhed.

Ved behandling af spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf tager Valgbarhedsnævnet som beskrevet i afsnit 3.1.1. stilling til, om den handling, som et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er straffet for, i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at den pågældende som følge af en strafbar handling er uværdig og dermed ikke er valgbar, udtræder vedkommende af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. lovens § 100, stk. 1. Medlemmet anses for udtrådt fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem har modtaget Valgbarhedsnævnets afgørelse. Stedfortræderen indtræder herefter, jf. lovens § 104. For nærmere om udtræden henvises til afsnit 3.4.

3.3.1.2. Oplysning om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd er blevet straffet

Det fremgår ikke af de gældende regler, hvordan kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet bliver bekendt med, at et medlem er blevet straffet. Af de gældende regler fremgår der således ingen forpligtelse for et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd til at oplyse om, at den pågældende er blevet straffet.

Af bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret) fremgår det af § 22, stk. 1, nr. 13, at Rigspolitiet efter begæring kan udstede straffeattester til offentlig brug til kommunalbestyrelserne og regionsrådene til brug ved indberetning til Valgbarhedsnævnet om den straf, kommunalbestyrelsesmedlemmer henholdsvis regionsrådsmedlemmer er idømt. De afgørelser, som fremgår af disse straffeattester, er nærmere beskrevet i bilag 1 til bekendtgørelsen og omfatter bl.a. domme og bødevedtagelser, herunder vedtagne udenretslige bødeforelæg, som omfatter overtrædelser af straffeloven samt domme for overtrædelse af anden lovgivning, hvis der, betinget eller ubetinget, idømmes frihedsstraf, eller straffastsættelsen udsættes, eller hvis der frakendes eller udskydes rettigheder eller meddeles pålæg vedrørende den dømtes person eller fastsættes retsfølger i medfør af straffelovens §§ 68-70.

3.3.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

3.3.2.1. Indsigelse mod et nyvalgt medlems eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf

Som det fremgår af afsnit 3.3.1., forudsætter Valgbarhedsnævnets afgørelse af spørgsmål om et nyvalgt medlems fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt før funktionsperioden, at et andet medlem gør indsigelse mod den pågældendes valgbarhed. Også afgørelse af spørgsmål om en stedfortræders valgbarhed på grund af straf forudsætter, at der gøres indsigelse imod den pågældendes valgbarhed. Af denne årsag vil det i disse tilfælde i et vist omfang være forbundet med tilfældigheder, hvorvidt en sag indbringes for Valgbarhedsnævnet, og dermed om en given strafbar handling fører til fortabelse af valgbarhed.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, hvorvidt det er hensigtsmæssigt, at spørgsmål om fortabelse af valgbarhed i de nævnte tilfælde afhænger af, om der gøres indsigelse mod den pågældendes valgbarhed. Der kan således f.eks. opstå situationer, hvor ingen af de øvrige medlemmer er bekendt med, at den pågældende har begået en alvorlig strafbar handling, hvorfor spørgsmålet ikke indbringes for Valgbarhedsnævnet og dermed ikke fører til tab af valgbarhed. Efter ministeriets opfattelse er det ikke hensigtsmæssigt, at der på den måde er tilfældigheder forbundet med, hvorvidt en straf fører til, at valgbarheden fortabes. Det foreslås derfor, at såfremt et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis regionsråd på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, skal medlemmet give underretning herom. Der henvises til afsnit 3.3.3. For så vidt angår stedfortrædere henvises til afsnit 3.3.2.3. og 3.3.3.

3.3.2.2. Underretning om straf

Som nævnt i afsnit 3.3.1. fremgår det ikke af de gældende regler, hvordan kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet bliver bekendt med, at et medlem er blevet straffet i funktionsperioden, ligesom der efter de gældende regler ikke er en lovfæstet forpligtelse for et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd til at oplyse om, at den pågældende er blevet straffet.

Økonomi- og Indenrigsministeriet er ikke bekendt med, i hvilket omfang kommunalbestyrelser og regionsråd gør brug af muligheden for at indhente straffeattester i henhold til bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret). Det er dog umiddelbart ministeriets indtryk, at denne mulighed kun benyttes i begrænset omfang.

Det er endvidere Økonomi- og Indenrigsministeriets indtryk, at der i nogle kommuner og regioner er praksis for, at medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet selv oplyser, hvis de er blevet straffet, idet Valgbarhedsnævnet fra visse kommunalbestyrelser og regionsråd løbende modtager indberetninger af f.eks. bødeforelæg for hastighedsovertrædelser. Det

drejer sig dog om et mindre antal kommunalbestyrelser og regionsråd. Derudover er det ministeriets indtryk, at kommunalbestyrelser og regionsråd i nogle tilfælde bliver bekendt med, at et medlem er blevet straffet, på baggrund af oplysninger herom bragt i medierne.

Med de gældende regler er det Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at det formentlig i vidt omfang er op til det enkelte medlem, om kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet får kendskab til, at den pågældende er blevet straffet. Det må derfor også antages, at der i praksis er en vis uensartethed og tilfældigheder forbundet med, i hvilket omfang sager om medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd, der idømmes straf, indbringes for Valgbarhedsnævnet. Efter ministeriets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler, som pålægger det enkelte medlem at oplyse, hvis vedkommende idømmes en straf, som efter de foreslåede regler fører til tab af valgbarhed.

3.3.2.3. Stedfortræderes valgbarhed i tilfælde af straf

Som beskrevet i afsnit 3.3.1.1. og 3.3.2.1. forudsætter Valgbarhedsnævnets stillingtagen til spørgsmålet om en stedfortræders valgbarhed, at et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet gør indsigelse mod stedfortræderens valgbarhed senest 2 måneder efter det første møde, som stedfortræderen er indkaldt til. Som følge af betingelsen om indsigelse kan det således være forbundet med tilfældigheder, hvorvidt et spørgsmål om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf indbringes for Valgbarhedsnævnet, og dermed om valgbarheden fortabes. Dette er efter Økonomi- og Indenrigsministeriets vurdering ikke hensigtsmæssigt. Det foreslås derfor, at stedfortrædere på samme måde som medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd skal give underretning om straf, som fører til, at valgbarheden fortabes.

Det er imidlertid Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at spørgsmål om stedfortræderens valgbarhed på grund af straf først skal bedømmes på det tidspunkt, hvor stedfortræderen indkaldes. På den baggrund bør stedfortrædere ikke pålægges at give underretning om straf, før de er indkaldt til kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. For nærmere herom henvises afsnit 3.3.3.2.

3.3.3. Lovforslagets indhold

3.3.3.1. Fremgangsmåden for medlemmer

Det foreslås, at nyvalgte medlemmer, der på valgdagen ikke er valgbare på grund af straf, skal underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om dette. Underretning skal ske forud for det konstituerende møde og skal gives til den på det tidspunkt siddende borgmester henholdsvis regionsrådsformand.

Det foreslås tilsvarende, at et medlem skal underrette borgmesteren eller regionsrådsformanden, hvis den pågældende efter valgdagen eller i funktionsperioden mister sin valgbarhed på grund af straf. Reglerne medfører således, at der skal gives underretning om straf, der fører til tab af valgbarhed, som idømmes efter valgdagen, men inden funktionsperiodens begyndelse den 1. januar i året efter valgåret, og om straf, der fører til tab af valgbarhed, som idømmes i funktionsperioden. Underretningen skal ske senest forud for det førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Er den pågældende medlem af et udvalg, hvor der afholdes møde før førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, skal underretningen ske forud for udvalgsrådet. Underretning skal gives til den på tidspunktet for underretningen siddende borgmester henholdsvis regionsrådsformand. I tilfælde, hvor et medlem straffes efter valgdagen, men inden funktionsperioden, som medlemmet er valgt for, er begyndt, skal underretning således gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode.

Når borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden modtager underretning fra et medlem om, at den pågældende ikke er valgbar på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, når denne har konstateret, at valgbarheden i overensstemmelse med med-

lemmets underretning er fortabt, underrette medlemmet samt de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at det pågældende medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf.

Ved underretning om, at et medlem har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning er fortabt. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Borgmesteren og regionsrådsformanden skal således ikke foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt et medlem har fortabt sin valgbarhed, da dette vil følge direkte af de lovfæstede kriterier for, hvornår man ikke er valgbar på grund af straf, sammenholdt med den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

Har medlemmet ved sin underretning ikke forelagt dokumentation for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, har kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mulighed for at indhente en straffeattest efter reglerne i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret). Se nærmere herom i afsnit 3.3.1.2.

Har et medlem ikke givet underretning om, at vedkommende er idømt en straf, som fører til tab af valgbarhed, men bliver borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde bekendt hermed, underretter borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ligeledes medlemmet samt de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom.

Det bemærkes, at et medlems manglende underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, ikke fører til, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i perioden fra tidspunktet, hvor vedkommende har mistet sin valgbarhed, til tidspunktet, hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden bliver bekendt hermed, er ugyldige af denne årsag.

Det foreslås, at såfremt et nyvalgt medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf senest på det konstituerende møde, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Fortabes valgbarheden på grund af straf efter det konstituerende møde, udtræder medlemmet. I begge tilfælde indtræder stedfortræderen i stedet. For nærmere herom henvises til afsnit 3.4. Et medlem, der ikke er valgbar på grund af straf, gives efter de foreslåede regler mulighed for at indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis perioden, hvor den pågældende ikke er valgbar, forløber inden for funktionsperioden. Der henvises til afsnit 3.4.3. for nærmere herom.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1-3.

3.3.3.2. Fremgangsmåden for stedfortrædere

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes regler om fremgangsmåden i forbindelse med tab af valgbarhed på grund af straf, som svarer til de foreslåede regler for almindelige medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd.

Det foreslås derfor, at såfremt en stedfortræder, der indkaldes ved et medlems forfald, ikke er valgbar på grund af straf, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, som stedfortræderen indkaldes til, underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom.

Der kan være anledning til at indkalde en stedfortræder allerede til det konstituerende møde, såfremt det allerede på dette tidspunkt er kendt, at et medlem ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, eller hvis et medlem har forfald. Efter de foreslåede regler skal stedfortræderen, når denne er indkaldt, ligesom almindelige medlemmer give underretning forud for det konstituerende møde, hvis vedkommende ikke er valgbar på grund af straf.

Pligten til at underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf, indtræder således først, når stedfortræderen bliver indkaldt. Forud herfor har stedfortræderen ikke pligt hertil. For en stedfortræder, der aldrig indkaldes, vil underretningspligten således slet ikke indtræde. Dette svarer i et vist omfang til de gældende regler, hvor spørgsmålet om en stedfortræders fortabelse af valgbarhed på grund af straf først bliver aktuelt, når stedfortræderen indkaldes. Se nærmere i afsnit 3.3.1.1.

Det foreslås endvidere, at en stedfortræder, der ikke er valgbar på grund af straf, udtræder af stedfortræderlisten. På samme måde som efter den foreslåede bestemmelse for almindelige medlemmer skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, når denne har konstateret, at valgbarheden i overensstemmelse med stedfortræderens underretning er fortabt, underrette stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. Er stedfortræderen ikke valgbar, indkaldes næste stedfortræder på stedfortræderlisten.

På samme måde som for almindelige medlemmer foreslås det, at såfremt en stedfortræder, der er indkaldt, ikke har givet underretning om, at vedkommende er idømt en straf, som fører til tab af valgbarhed, men borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde bliver bekendt hermed, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden underrette stedfortræderen samt de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom.

Det bemærkes, at en stedfortræders manglende underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, ikke fører til, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i perioden, fra stedfortræderen er indtrådt, til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden bliver bekendt med, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, er ugyldige af denne årsag.

Det foreslås endvidere, at en stedfortræder skal have mulighed for på ny at indtræde på stedfortræderlisten, hvis perioden, hvor den pågældende ikke er valgbar, forløber inden for den aktuelle funktionsperiode. For nærmere herom henvises til afsnit 3.4.3.

Endelig foreslås det, at for stedfortrædere, der indtræder permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem udtræder eller dør, skal de foreslåede regler for almindelige medlemmer i øvrigt finde tilsvarende anvendelse. Det bemærkes i den forbindelse, at et medlem, der udtræder af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på grund af straf, har mulighed for at genindtræde, hvis den periode, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, hvor den pågældende er valgt. I det tilfælde skal stedfortræderen udtræde. For nærmere herom henvises til afsnit 3.4.3.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 6 og 7.

3.4. Udtræden og indtræden for medlemmer af kommunalbestyrelser og regionsråd og disses stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed

3.4.1. Gældende ret

Har Valgbarhedsnævnet truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, skal medlemmet udtræde med det samme. Dette følger af den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1. Herefter indtræder stedfortræderen, jf. lovens § 104. Valgbarhedsnævnets afgørelse har virkning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og det pågældende medlem har modtaget afgørelsen. Valgbarheden er som minimum fortabt for resten af funktionsperioden.

Opstilling til kommunale og regionale valg kan altid ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed, jf. den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3. Endvidere kan en strafbar handling ikke føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen eller foran-

staltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Dette følger af lovens § 4, stk. 2. For nærmere herom henvises til afsnit 3.2.1.

3.4.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Det er Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd skal udtræde af det pågældende organ fra det tidspunkt, hvor valgbarheden er fortabt. Som følge af de foreslåede regler om lovfæstede kriterier for tab af valgbarhed vil der ikke være tvivl om, hvorvidt en given straf fører til tab af valgbarhed. Allerede ved den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse kan det således konstateres, om et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd derved har fortabt sin valgbarhed, og dette bør derfor have umiddelbar virkning.

Som tidligere nævnt følger det af de gældende regler, at et medlem skal udtræde af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet for resten af funktionsperioden, når Valgbarhedsnævnet har truffet afgørelse om, at den pågældende har mistet sin valgbarhed. Dette gælder, uanset at den periode, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden.

Dette kan i praksis føre til, at der kan opstå situationer, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver forhindret i at være medlem af de nævnte organer i en meget lang periode. Hertil kommer, at reglerne i praksis kan føre til, at der på grund af tilfældigheder opstår store forskelle i, hvor lang tid de enkelte medlemmer er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd. Der henvises til afsnit 3.2.2. for nærmere herom.

Økonomi- og Indenrigsministeriet finder det u hensigtsmæssigt, at tidspunktet for, hvornår i funktionsperioden et medlem straffes, kan spille en væsentlig rolle i forhold til, hvor længe et medlem er forhindret i at være medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd. Efter ministeriets opfattelse vil det være hensigtsmæssigt, at der fastsættes regler, som medfører, at længden af den periode, hvor medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd mister deres valgbarhed på grund af straf, som udgangspunkt er den samme, uanset hvornår i funktionsperioden de pågældende straffes. Dette kan opnås, hvis der gives mulighed for, at et medlem kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden. Dermed vil det ikke længere på samme måde være afgørende, hvornår i funktionsperioden et medlem idømmes straf.

Økonomi- og Indenrigsministeriet har overvejet, i hvilket omfang stedfortrædere ved fortabelse af valgbarhed på grund af straf skal gives mulighed for at genindtræde. Ministeriet finder ikke, at stedfortrædere på samme måde som medlemmer skal gives mulighed for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og dermed fortrænge en anden stedfortræder, hvis den periode, hvor stedfortræderens valgbarhed er fortabt, forløber, inden det medlem, som stedfortræderen er indkaldt for, igen kan varetage sit hverv. Ministeriet finder, at hensynet til at sikre kontinuitet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet må vægtes højere. Mister en stedfortræder sin valgbarhed på grund af straf, udtræder den pågældende af stedfortræderlisten. En stedfortræder, der ikke kan indtræde eller efterfølgende må udtræde af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på grund af straf, kan dog, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, på ny indtræde på stedfortræderlisten og kan dermed indkaldes som stedfortræder, hvis der på ny bliver behov for at indkalde en stedfortræder.

Som beskrevet i afsnit 3.3.3. foreslås det, at der fastsættes regler om, at medlemmer af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd skal underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden, hvis den pågældende mister sin valgbarhed på grund af straf. Manglende overholdelse af denne pligt bør efter Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse have betydning for, hvornår et medlem eventuelt kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Et medlem, der ikke har givet underretning om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, bør således først kunne genindtræde, når der er forløbet en periode, der svarer til den periode, hvor valgbarheden som udgangspunkt er fortabt, dvs. f.eks. 3 år, med tillæg af den

periode, hvor pligten til at give underretning ikke har været overholdt. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til afsnit 3.2.

3.4.3. Lovforslagets indhold

3.4.3.1. Udtræden og indtræden for medlemmer

Efter de foreslåede regler fortaber et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd sin valgbarhed på grund af straf med virkning fra datoen for den endelige dom eller datoen for den udenretslige vedtagelse. På den baggrund foreslås det, at der fastsættes regler om, at såfremt et nyvalgt medlem har mistet sin valgbarhed senest på det konstituerende møde, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Fortabes valgbarheden på grund af straf efter det konstituerende møde, udtræder medlemmet. I begge tilfælde indtræder stedfortræderen i stedet.

Det foreslås endvidere, at et medlem, der har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når den periode, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Dette forudsætter, at perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som medlemmet er valgt for. Endvidere foreslås det, at det pågældende medlem skal fremsætte begæring om senere at genindtræde til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Derved kan den stedfortræder, som indtræder i den mellemliggende periode, indrette sig herefter. Begæring om at genindtræde skal fremsættes senest 1 måned efter, at medlemmet har modtaget underretning fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf. For nærmere om borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens underretning se afsnit 3.3.3.1.

Som nævnt i afsnit 3.4.2. foreslås det, at et medlems manglende overholdelse af pligten til at give underretning om, at vedkommende har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, skal føre til, at vedkommende først kan genindtræde, når der er forløbet en periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, med tillæg af den periode, hvor underretningspligten ikke har været overholdt. Ved beregning af tillægsperioden tages der udgangspunkt i det tidspunkt, hvor det pågældende medlem senest kunne have givet rettidig underretning til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Tillægsperioden udgør således perioden mellem seneste rettidige tidspunkt for underretning frem til det tidspunkt, hvor medlemmet giver underretning. Såfremt borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde end ved underretning fra medlemmet får kendskab til, at den pågældende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, regnes tillægsperioden frem til dette tidspunkt.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4 og 5.

3.4.3.2. Udtræden og indtræden for stedfortrædere

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes tilsvarende regler som for medlemmer. En stedfortræder kan dermed ikke indtræde, hvis stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. Mister en stedfortræder sin valgbarhed på grund af straf på et tidspunkt, hvor stedfortræderen er indkaldt til at varetage hvervet for et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, udtræder stedfortræderen. Herefter indkaldes næste stedfortræder ifølge rækkefølgen på stedfortræderlisten.

Det foreslås, at en stedfortræder, som ikke kan indtræde, eller som udtræder på grund af straf, ikke på samme måde som et medlem skal kunne genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og derved fortrænge en anden stedfortræder, hvis perioden, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for funktionsperioden og på et tidspunkt, hvor det medlem, som stedfortræderen er indkaldt for, fortsat er forhindret i at varetage sit hverv. Det foreslås imidlertid, at når den periode, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, kan en stedfortræder genindtræde på stedfortræderlisten og dermed på ny indkaldes som stedfortræder, hvis et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet har forfald eller må udtræde. En stedfor-

træder, der ønsker at genindtræde på stedfortræderlisten, når den pågældende igen er valgbar, skal dog fremsætte begæring herom. Dette skal ske senest 1 måned efter, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har underrettet stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf. For nærmere om borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens underretning se afsnit 3.3.3.2.

I de tilfælde, hvor en stedfortræder indtræder permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem udtræder eller dør, foreslås det, at der skal gælde samme regler som for medlemmer. Mister en stedfortræder sin valgbarhed på grund af straf, efter at denne er indtrådt i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, finder de foreslåede regler for medlemmer således tilsvarende anvendelse. Det bemærkes endvidere, at såfremt stedfortræderen er indtrådt, efter at et medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf og derfor er udtrådt, har det oprindelige medlem mulighed for at genindtræde, når den pågældende igen er valgbar. Dette forudsætter dog som nævnt ovenfor, at den periode, hvor det oprindelige medlems valgbarhed er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som den pågældende er valgt for. I det tilfælde skal stedfortræderen udtræde, hvis det oprindelige medlem har fremsat begæring om at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 3, for så vidt angår den foreslåede affattelse af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 6 og 7.

3.5. Afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd

3.5.1. Gældende ret

Det følger af § 66 a i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester forsætligt eller groft uagtsomt tilsidesætter en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af lov om kommunernes styrelse, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til Valgbarhedsnævnet. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes.

Desuden følger det af § 66 b i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester tiltales for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover, kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed, og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension.

Endelig følger det af § 66 c i lov om kommunernes styrelse, at hvis en borgmester i eller uden for sit hverv ikke har vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, og hvis kommunalbestyrelsen vedtager, at borgmesteren af denne grund ikke nyder kommunalbestyrelsens tillid og skal afsættes, anses borgmesteren som fritaget for sit hverv. Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse for Valgbarhedsnævnet.

Reglerne om afsættelse og suspension af borgmestre finder tilsvarende anvendelse for magistratsmedlemmer og udvalgsformænd i kommuner, der styres efter reglerne i § 64 a og § 65 i lov om kommunernes styrelse, samt i medfør af regionslovens § 38, 1. pkt., tillige for regionsrådsformænd.

Valgbarhedsnævnets afgørelser er endelige og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene eller domstolslignende nævn.

3.5.2. Økonomi- og Indenrigsministeriets overvejelser

Ved en nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet, jf. afsnit 2.1, skal der tages stilling til den fremtidige håndtering af sager om afsættelse og suspension af borgmestre m.v. Det er Økonomi- og

Indenrigsministeriets vurdering, at det vil være hensigtsmæssigt, at sådanne sager også fremover kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

3.5.3. Lovforslagets indhold

I forbindelse med Valgbarhedsnævnets nedlæggelse foreslås det, at Valgbarhedsnævnets kompetence i sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd i medfør af §§ 66 a, 66 b og 66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier som Valgbarhedsnævnet. Valgnævnet ledes af en højesterets- eller landsdommer og vil i de nævnte sager derudover være sammensat af to medlemmer udpeget af økonomi- og indenrigsministeren, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret.

Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter Valgnævnet, hvorfor sager om afsættelse og suspension af borgmestre og regionsrådsformænd fremover som noget nyt vil være omfattet af ombudsmandens virksomhed.

Der henvises til lovforslagets §§ 1 og 3.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet vil for Økonomi- og Indenrigsministeriet medføre en besparelse på ca. 50.000 kr. årligt i form af driftsudgifter og vederlag til nævnets formand og visse medlemmer.

Det vurderes endvidere, at lovforslaget vil indebære en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer pålægges en pligt til at underrette kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis de idømmes frihedsstraf (ubetinget eller betinget fængsel eller anbringelse i institution eller forvaring) eller frakendes førerretten ubetinget.

Lovbestemte kriterier for tab af valgbarhed vurderes desuden at have positive retssikkerhedsmæssige konsekvenser i form af øget forudberegnelighed for såvel kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer som deres vælgere.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 21. december 2017 til den 23. januar 2018 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Statistik, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Folkeoplysnings Samråd, Dansk Industri, Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Det Centrale Handicapråd, Domstolsstyrelsen, Forhandlingsfællesskabet, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Institut for Menneskerettigheder, ITU/DemTech, KL, Københavns Universitet (Institut for Statskundskab), Landsorganisationen i Danmark (LO), Netværket af Ungdomsråd (NAU), Vestre Landsret, Ældre Sagen, Østre Landsret og Aarhus Universitet (Institut for Statskundskab).

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/min-dreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet vil for Økonomi- og Indenrigsministeriet medføre en besparelse på ca. 50.000 kr. årligt.	Ingen.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lovforslaget medfører en mindre besparelse af administrative ressourcer i såvel kommuner og regioner som Økonomi- og Indenrigsministeriet.	Ingen.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for borgerne	Kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer pålægges en pligt til at underrette kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om straf, der fører til tab af valgbarhed.	Lovbestemte kriterier for tab af valgbarhed vurderes at have positive retssikkerhedsmæssige konsekvenser i form af øget forudberegnelighed for såvel kommunalbestyrelses- og regionsrådsmedlemmer som deres vælgere.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
[Er i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering]/[Går videre end minimumskrav i EU-regulering] (sæt X)	Ja	Nej X

Specielle bemærkninger

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der tilføjes et nyt nummer i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, idet Valgnævnets kompetence udvides. Udvidelse af kompetencen sker som følge af nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet, hvorefter afgørelse af spørgsmål om afsættelse eller suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 4.

Til nr. 2

Der er tale om en konsekvensændring som følge af, at der tilføjes et nyt nummer i folketingsvalglovens § 17, stk. 1, idet Valgnævnets kompetence udvides. Udvidelse af kompetencen sker som følge af nedlæggelse af Valgbarhedsnævnet, hvorefter afgørelse af spørgsmål om afsættelse eller suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse overføres til Valgnævnet. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 2, nr. 4.

Til nr. 3

Efter § 105, stk. 2, i den kommunale og regionale valglov træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Med de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2, nr. 1, 3 og 4, fastsættes der objektive kriterier for fortabelse af valgbarhed på grund af straf, og Valgbarhedsnævnet nedlægges.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer. Det foreslås derfor, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet.

Valgnævnet har kompetence til at træffe afgørelse i visse sager om optagelse på valglisten til folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg samt godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og optagelse af disse navne i Partinavneregisteret, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 1.

Valgnævnet nedsættes af økonomi- og indenrigsministeren og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og derudover af to medlemmer, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret. I sager om partinavne består nævnet af yderligere et medlem, der er kyndigt i navne- og varemærkerettigheder, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 2.

Det foreslås således, at Valgnævnets kompetence udvides til også at omfatte afgørelse i sager om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38. Der vil ikke være behov for at ændre sammensætningen af Valgnævnet ved afgørelse af disse sager, og nævnet vil dermed bestå af formanden og to andre medlemmer, hvoraf det ene er kyndigt i statsforfatningsret.

Det bemærkes i øvrigt, at Folketingets Ombudsmands virksomhed omfatter Valgnævnet, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 9, i modsætning til Valgbarhedsnævnet, hvorfor sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd fremover som noget nyt vil være omfattet af ombudsmandens virksomhed.

Der henvises i øvrigt til afsnit 3.5. i de almindelige bemærkninger.

Til § 2

Til nr. 1

Af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, følger det, at den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i almindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, ikke er valgbar, jf. § 101. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70.

Af den kommunale og regionale valglovs § 101, hvortil der henvises, følger det, at indsigelse mod en nyvalgt kandidats eller stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal forelægges Valgbarhedsnævnet, der afgør, om den pågældende som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Det følger endvidere af bestemmelsen, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver straffet, skal dette indberettes til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed. For nærmere om den kommunale og regionale valglovs § 101 henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

For nærmere om Valgbarhedsnævnets praksis henvises til afsnit 3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Det fremgår endvidere af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, at en strafbar handling ikke kan medføre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foranstaltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år. Ved betingede domme og bødestrafte regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse.

Endelig fremgår det af lovens § 4, stk. 3, at opstilling som kandidat til kommunale og regionale valg dog altid kan ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.

Det foreslås, at lovens § 4, stk. 1, ændres, således at der fastsættes objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar på grund af straf. Det foreslås, at en person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf, ikke er valgbar. Det foreslås endvidere, at en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, ikke er valgbar. Endelig foreslås det, at en person, der ved endelig dom eller udenretslig vedtagelse ubetinget er frakendt førerretten efter færdselslovens § 126, ikke er valgbar.

Med de foreslåede objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar, er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det vil følge direkte af den foreslåede bestemmelse, hvornår valgbarheden er fortabt på grund af straf. Som følge heraf foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 4.

Efter de foreslåede kriterier fortabes valgbarheden, hvis en person idømmes frihedsstraf, dvs. både ved ubetinget og betinget fængselsstraf. En person, der dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, vil ligeledes miste sin valgbarhed. Det svarer til de gældende regler, hvoraf det følger, at foranstaltninger efter straffelovens §§ 68-70 sidestilles med straf. Endelig vil en ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126 føre til, at valgbarheden fortabes. Færdselslovens § 126 omhandler ubetinget frakendelse af

førerretten til et motordrevet køretøj, der kræver kørekort, bortset fra lille knallert. Det foreslås, at valgbarheden i alle de nævnte tilfælde fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse.

De foreslåede kriterier for fortabelse af valgbarhed på grund af straf er fastsat på baggrund af en gennemgang af Valgbarhedsnævnets praksis gennem de seneste 15 år, idet disse kriterier i meget vidt omfang følger nævnets praksis. For nærmere herom henvises til afsnit 3.1.2. i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at lovens § 4, stk. 2, videreføres med de ændringer, der følger af de foreslåede ændringer i lovens § 4, stk. 1. Det foreslås derfor, at en straf som efter de gældende regler ikke skal føre til tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog den foreslåede § 101, stk. 5. Som efter de gældende regler foreslås det, at fristen dog er 5 år, hvis der er tale om ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring. Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten beregnes perioden, hvor en person ikke er valgbar, fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten beregnes perioden, hvor en person ikke er valgbar, fra datoen for den udenretslige vedtagelse. Det præciseres med de foreslåede regler, hvorledes perioden beregnes ved en dom for eller en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten.

Som noget nyt foreslås det, at betinget fængselsstraf som en yderligere begrænsning ikke skal føre til tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor en person er dømt ved endelig dom. Det vil dermed være datoen for den endelige dom, der er afgørende. En person, der idømmes en betinget fængselsstraf, vil således alene fortabe sin valgbarhed i den funktionsperiode, hvor datoen for den endelige dom falder. Dette vil gøre sig gældende, uanset om personen på tidspunktet for den endelige dom er medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd eller ej. Et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der i den funktionsperiode, som den pågældende er valgt for, idømmes en betinget fængselsstraf, udtræder af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet fra datoen for den endelige dom, da valgbarheden er fortabt fra dette tidspunkt. Såfremt den pågældende ved næstkommende valg opnår valg, kan vedkommende indtræde fra funktionsperiodens begyndelse, uanset at der ikke er forløbet 3 år fra datoen for den endelige dom. Tilsvarende vil en person, der på et tidspunkt, hvor vedkommende ikke er medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, idømmes en betinget fængselstraf, kunne indtræde fra næstkommende funktionsperiodes begyndelse, hvis vedkommende efterfølgende opnår valg, uanset at fristen på 3 år fra datoen for den endelige dom ikke er forløbet.

I overensstemmelse med den gældende bestemmelse i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 3, foreslås det, at opstilling som kandidat til de kommunale og regionale valg altid kan ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf. Selv om det efter de foreslåede regler umiddelbart kan konstateres, om en person ikke er valgbar på grund af straf, og dette således ikke forudsætter Valgbarhedsnævnets stillingtagen, forhindrer dette ikke, at vedkommende kan stille op til de kommunale og regionale valg. Dette gælder uanset typen af straf og straffens længde. Er en person, der opnår valg, ikke valgbar på grund af straf, kan den pågældende ikke indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Forløber perioden, hvor den pågældende ikke er valgbar, inden for funktionsperioden, foreslås det imidlertid som noget nyt, at den pågældende kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet på det tidspunkt. For nærmere om muligheden for at indtræde på et senere tidspunkt henvises til bemærkningerne til lovforslaget § 2, nr. 3.

Til nr. 2

Af den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 102. Dette gør sig således også gældende, såfremt et medlem mister sin valgbarhed på grund af straf.

Det foreslås som noget nyt, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der mister sin valgbarhed på grund af straf, kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, hvis den periode, hvor valgbarheden er fortabt, forløber inden for den funktionsperiode, som vedkommende er valgt for, jf. den foreslåede affattelse af lovens § 101, stk. 5, ved lovforslagets § 2, nr. 3. Som følge heraf er der af lovtekniske grunde behov for at indsætte en undtagelse til bestemmelsen i lovens § 100, stk. 1.

Det foreslås derfor, at den kommunale og regionale valglovs § 100, stk. 1, ændres, således at det fremover fremgår, at såfremt et medlem mister sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 101, stk. 5, og § 102.

For nærmere om muligheden for at genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 3.

Til nr. 3

Af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 1, følger det, at såfremt et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse henholdsvis et nyvalgt regionsråd gør gældende, at et andet nyvalgt medlem ikke er valgbar på grund af straf, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet. Valgbarhedsnævnet afgør herefter, om den pågældende som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Af lovens § 101, stk. 2, følger det, at en sådan indsigelse skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen.

Det fremgår endvidere af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 3, at indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til.

Endelig fremgår det af den kommunale og regionale valglovs § 101, stk. 4, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd bliver straffet, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed. Der er efter denne bestemmelse således tale om straf, som overgår et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd i løbet af funktionsperioden.

Som beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, foreslås det, at der ved en ændring af den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 1, fastsættes objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar på grund af straf. Efter de foreslåede kriterier fortabes valgbarheden, hvis en person idømmes frihedsstraf, dvs. både ved ubetinget og betinget fængselsstraf, hvis en person dømmes til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, eller hvis en person ubetinget frakendes førerretten efter færdselslovens § 126. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Som følge heraf er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd.

På baggrund af de ovennævnte foreslåede lovændringer foreslås det i *stk. 1*, at såfremt et medlem af en nyvalgt kommunalbestyrelse henholdsvis et nyvalgt regionsråd på valgdagen ikke er valgbar på grund af straf, skal medlemmet forud for det konstituerende møde underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom. Underretningen skal gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode.

Tilsvarende foreslås det i *stk. 2*, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd mister sin valgbarhed på grund af straf efter valgdagen eller i funktionsperioden, skal medlemmet underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om dette. Underretningen skal ske senest forud for det førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller udvalg. Er den pågældende medlem af et udvalg, hvor der afholdes møde før det førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, skal underret-

ningen ske forud for udvalgsrådet. Underretning skal gives til den på tidspunktet for underretningen siddende borgmester henholdsvis regionsrådsformand. I tilfælde, hvor et medlem straffes efter valgdagen, men inden funktionsperioden, som medlemmet er valgt for, er begyndt, skal underretning således gives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden i den aktuelle funktionsperiode.

Det bemærkes, at et medlems manglende overholdelse af pligten til at give underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, ikke medfører, at eventuelle beslutninger truffet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet i en periode, hvor kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet ikke er bekendt med medlemmets manglende valgbarhed, er ugyldige som følge heraf. Manglende overholdelse af underretningspligten medfører dog, at tidspunktet, hvor den pågældende eventuelt kan genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, vil blive udskudt. Se nærmere herom nedenfor i stk. 5.

Det foreslås i *stk. 3*, at når borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden får underretning om, at et medlem har mistet sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden underrette medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom. Dette gør sig gældende både i de tilfælde, hvor et medlem i overensstemmelse med de foreslåede regler selv har givet underretning om, at den pågældende ikke er valgbar på grund af straf, og i de tilfælde, hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab hertil.

Det bemærkes, at borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden ved underretning om, at et medlem har fortabt sin valgbarhed på grund af straf, alene skal konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med medlemmets underretning er fortabt. Valgbarheden fortabes med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal således ikke foretage en skønsmæssig vurdering af, hvorvidt et medlem har fortabt sin valgbarhed, da dette vil følge direkte af de lovfæstede kriterier for, hvornår man ikke er valgbar på grund af straf, sammenholdt med den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Har medlemmet ved sin underretning ikke forelagt dokumentation for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse, har kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mulighed for at indhente en straffeattest efter reglerne i bekendtgørelse nr. 881 af 4. juli 2014 om behandling af personoplysninger i Det Centrale Kriminalregister (Kriminalregisteret).

Som nævnt fortabes valgbarheden med virkning fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Har et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest på det konstituerende møde mistet sin valgbarhed på grund af straf, foreslås det som konsekvens heraf i *stk. 4, 1. pkt.*, at medlemmet ikke indtræder i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Er det på et tidspunkt forud for det konstituerende møde således konstateret, at et nyvalgt medlem ikke er valgbar på grund af straf og dermed ikke kan indtræde, indkaldes stedfortræderen til det konstituerende møde.

Tilsvarende foreslås det i *stk. 4, 2. pkt.*, at såfremt et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd efter det konstituerende møde mister sin valgbarhed på grund af straf, udtræder det pågældende medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Medlemmet udtræder således fra tidspunktet, hvor valgbarheden fortabes, dvs. fra datoen for den endelige dom eller den udenretslige vedtagelse. Der skal derfor indkaldes en stedfortræder efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104.

Det foreslås som noget nyt i *stk. 5, 1. pkt.*, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd, der har mistet sin valgbarhed på grund af straf, efter begæring kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, og den pågældende igen er valgbar. I det tilfælde udtræder stedfortræderen. Medlemmet kan således indtræde, når der er forløbet den periode, som er fastsat i den kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, som ændret ved lovforslagets § 2, nr. 1. Der skal således være forløbet en periode på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er der tale om ubetinget fængsel på over 6 måneder eller forvaring, er valgbarheden dog fortabt i

en periode på 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder, jf. den foreslåede bestemmelse i kommunale og regionale valglovs § 4, stk. 2, sidste pkt. Det foreslås imidlertid, at i tilfælde, hvor et medlem ikke giver rettidig underretning om, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, udskydes tidspunktet for, hvornår medlemmet kan indtræde. Se nærmere herom nedenfor. For nærmere om perioden for fortabelse af valgbarhed henvises til lovforslagets § 2, nr. 1, og til afsnit 3.2.3. i de almindelige bemærkninger.

De foreslåede regler om, at et medlem kan indtræde, når den pågældende igen er valgbar, forudsætter dog, at medlemmet har fremsat begæring herom. Begæringen skal fremsættes over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest 1 måned efter modtagelsen af borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens underretning om, at medlemmet har mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 5, 1. pkt. Derved kan den stedfortræder, som indtræder i den mellemliggende periode, indrette sig herefter.

Et nyvalgt medlem, der ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, fordi vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, vil således efter begæring kunne indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Er der anledning til tvivl om, hvornår den pågældende igen er valgbar, vil det være op til den pågældende at dokumentere dette over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Det bemærkes i øvrigt, at en dom om betinget frihedsstraf efter de foreslåede regler ikke medfører tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, hvor den pågældende er dømt. For nærmere herom henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 1, og afsnit 3.2.3. i de almindelige bemærkninger.

Et medlem, der er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, fordi vedkommende ikke er valgbar på grund af straf, vil således tilsvarende efter begæring kunne genindtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet. Dette vil dog alene være aktuelt i en situation, hvor et medlem idømmes en straf, der fører til tab af valgbarhed, på et tidspunkt, der ligger tidligt i funktionsperioden, og hvor straffen er forholdsvis kort, således at perioden på 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, forløber inden for funktionsperioden på 4 år. Er der anledning til tvivl om, hvornår den pågældende igen er valgbar, vil det være op til den pågældende at dokumentere dette over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden.

Det foreslås endvidere i *stk. 5, 2. pkt.*, at i tilfælde, hvor et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd efter de foreslåede regler i stk. 1 og 2 ikke har givet rettidig underretning om, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem først indtræde, når der er forløbet en periode på 3 år henholdsvis 5 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, med tillæg af den periode, hvor underretningspligten ikke har været overholdt. Ved beregning af tillægsperioden tages der udgangspunkt i det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt efter de foreslåede regler i stk. 1 og 2. Tillægsperioden udgør således perioden mellem seneste rettidige tidspunkt for underretning frem til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretning. Såfremt borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde end ved underretning fra medlemmet får kendskab til, at den pågældende har mistet sin valgbarhed på grund af straf, regnes tillægsperioden frem til dette tidspunkt. Det bemærkes, at de foreslåede regler finder anvendelse for såvel nyvalgte medlemmer, der ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som for medlemmer, der er udtrådt af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet og herefter ønsker at genindtræde. For nyvalgte medlemmer er udgangspunktet for beregning af tillægsperioden således datoen for det konstituerende møde, mens udgangspunktet for beregning af tillægsperioden for medlemmer, der mister deres valgbarhed på grund af straf efter det konstituerende møde, vil være datoen for førstkommande møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller førstkommande udvalgsrådsmøde.

Det foreslås, at der for stedfortrædere fastsættes tilsvarende regler som for medlemmer, dog således at en stedfortræder først skal give underretning om, at vedkommende ikke er valgbar på

grund af straf, når stedfortræderen indkaldes. Det foreslås derfor i *stk. 6, 1. pkt.*, at såfremt en stedfortræder, der indkaldes ved et medlems forfald, ikke er valgbar på grund af straf, skal stedfortræderen forud for det førstkomende møde, som stedfortræderen indkaldes til, underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom. Der kan være anledning til at indkalde en stedfortræder allerede til det konstituerende møde, såfremt det allerede på dette tidspunkt er kendt, at et medlem ikke kan indtræde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, eller hvis et medlem har forfald. Efter de foreslåede regler skal stedfortræderen, såfremt denne er indkaldt til det konstituerende møde, ligesom almindelige medlemmer give underretning forud for det konstituerende møde, hvis vedkommende ikke er valgbar på grund af straf.

Er en stedfortræder ikke valgbar på grund af straf, foreslås det i *stk. 6, 1. pkt.*, at stedfortræderen udtræder af stedfortræderlisten. Herved skal en stedfortræder, der er nummer et på stedfortræderlisten, men som ikke er valgbar på grund af straf, ikke indkaldes gentagne gange i den periode, hvor vedkommende ikke er valgbar. Stedfortræderen kan dog senere indtræde på stedfortræderlisten på ny. Se nærmere herom nedenfor.

Som når et medlem mister sin valgbarhed på grund af straf, skal borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden alene konstatere, om valgbarheden i overensstemmelse med stedfortræderens underretning er fortabt. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden skal herefter som foreslået i *stk. 6, 2. pkt.*, efter reglerne i *stk. 3* underrette stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf.

Det foreslås tilsvarende som for medlemmer i *stk. 6, 3. pkt.*, at en stedfortræder på begæring kan indtræde på stedfortræderlisten på ny, når perioden, hvor valgbarheden er fortabt, er forløbet, og den pågældende igen er valgbar. Begæringen skal fremsættes senest 1 måned efter modtagelsen af underretningen efter *2. pkt.* fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden om, at stedfortræderen har mistet sin valgbarhed på grund af straf. Der vil dog ikke være tale om, at en stedfortræder, der har mistet sin valgbarhed, kan fortrænge en anden stedfortræder, der er indkaldt, når perioden, hvor stedfortræderen ikke er valgbar, er forløbet. Stedfortræderen kan dog efterfølgende indkaldes som stedfortræder, hvis der på ny bliver behov for at indkalde en stedfortræder. Endvidere forudsætter en stedfortræders genindtræden på stedfortræderlisten ligesom for almindelige medlemmer, at stedfortræderen fremsætter begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens underretning om, at stedfortræderen ikke er valgbar på grund af straf.

For stedfortrædere, der er indtrådt permanent i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter reglerne i den kommunale og regionale valglovs § 104, fordi et medlem udtræder eller dør, herunder fordi et medlem udtræder på grund af medlemmets manglende valgbarhed på grund af straf, foreslås det i *stk. 7*, at de foreslåede regler for almindelige medlemmer i *stk. 2*, *stk. 3*, *stk. 4, 2. pkt.*, og *stk. 5* finder tilsvarende anvendelse. *Stk. 1* og *stk. 4, 1. pkt.*, der vedrører nyvalgte medlemmer, finder efter sagens natur ikke anvendelse i denne situation. Der henvises således til bemærkningerne til de foreslåede regler i *stk. 2*, *stk. 3*, *stk. 4, 2. pkt.*, og *stk. 5* for medlemmer af kommunalbestyrelser henholdsvis regionsråd. De foreslåede regler i *stk. 2*, *stk. 3*, *stk. 4, 2. pkt.*, og *stk. 5* finder efter sagens natur alene anvendelse, så længe stedfortræderen er indtrådt i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet som stedfortræder.

Til nr. 4

Af den kommunale og regionale valglovs § 105, *stk. 1*, fremgår det, at økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. lovens § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd.

Det fremgår endvidere af lovens § 105, *stk. 2*, at Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt

hvert eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38.

Sammensætningen af Valgbarhedsnævnet følger af lovens § 105, stk. 3, hvoraf fremgår, at nævnet består af en formand og en næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og tre andre medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger et medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger et medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de to medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at formanden ved beskikkelsen skal være landsdommer eller højesteretsdommer. Endelig fremgår det, at beskikkelserne og udpegningen af medlemmer gælder for fire år regnet fra den 1. april i året efter valget.

Det følger af lovens § 105, stk. 4, at Valgbarhedsnævnets afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Det bemærkes endvidere, at Folketingets Ombudsmand i praksis har anset sig for inkompetent over for Valgbarhedsnævnet på baggrund af nævnets domstolslignende karakter, idet ombudsmandens virksomhed ikke omfatter domstolene eller domstolslignende nævn, jf. ombudsmandslovens § 7, stk. 2.

Med de i lovforslagets § 2, nr. 1, foreslåede objektive kriterier for, hvornår en person ikke er valgbar, er der ikke længere behov for, at Valgbarhedsnævnet skal træffe afgørelse om, hvorvidt en given straf fører til, at en person må anses for i almindeligt omdømme at være uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd. Det vil følge direkte af den foreslåede bestemmelse, hvornår valgbarheden er fortabt på grund af straf. Som følge heraf foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges.

Kompetencen i sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd overføres til Valgnævnet, der frembyder i alt væsentligt tilsvarende retsgarantier. For nærmere herom henvises til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 3.

Til § 3

Til nr. 1

Efter § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse skal kommunalbestyrelsen i sager om afsættelse af en borgmester for grov pligttilsidesættelse indgive en begrundet indstilling herom til Valgbarhedsnævnet. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. bestemmelsens stk. 9, og for regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 4. Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

Det foreslås derfor, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet, og at dette også gælder Valgbarhedsnævnets beføjelse efter § 66 a, stk. 1, 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8 og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Valgnævnet har kompetence til at træffe afgørelse i visse sager om optagelse på valglisten til folketingsvalg, folkeafstemninger og Europa-Parlamentsvalg samt godkendelse af navne for

nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg eller Europa-Parlamentsvalg, og optagelse af disse navne i Partinavneregisteret, jf. folketingsvalglovens § 17, stk. 1.

Valgnævnet nedsættes af økonomi- og indenrigsministeren og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, og derudover af to medlemmer, hvoraf det ene skal være kyndigt i statsforfatningsret. I sager om partinavne består nævnet af yderligere et medlem, der er kyndigt i navne- og varemærkerettigheder, jf. i det hele folketingsvalglovens § 17, stk. 2.

Det foreslås således, at Valgnævnets kompetence udvides til også at omfatte afgørelse i sager om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf. for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38. Der vil ikke være behov for at ændre sammensætningen af Valgnævnet ved afgørelse af disse sager, og nævnet vil dermed bestå af formanden og to andre medlemmer, hvoraf det ene er kyndigt i statsforfatningsret.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Til nr. 2

Efter § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., i lov om kommunernes styrelse kan Valgbarhedsnævnet i sager om afsættelse af en borgmester for grov pligttilsidesættelse, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter Valgbarhedsnævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet.

Efter § 66 a, stk. 4, i lov om kommunernes styrelse vælger kommunalbestyrelsen, når Valgbarhedsnævnets afgørelse om afsættelse af borgmesteren foreligger, et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden.

Efter § 66 a, stk. 5, i lov om kommunernes styrelse ophører vederlaget til en afsat borgmester med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse af borgmesteren.

Efter § 66 b, stk. 1, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at en borgmester, der er sat under tiltale for et strafbart forhold med en strafferamme på fængsel i 4 år eller derover, suspenderes.

Efter § 66 b, stk. 3, udpeger kommunalbestyrelsen, når Valgbarhedsnævnets afgørelse om suspension foreligger, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester.

Efter § 66 b stk. 7, 1. pkt., ophører vederlaget til en suspenderet borgmester med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension.

Efter § 66 c, stk. 6, 1. pkt., kan den borgmester, en kommunalbestyrelse har afsat med henvisning til, at ni tiendedele af kommunalbestyrelsens samtlige medlemmer finder, at borgmesteren i eller uden for sit hverv ikke har vist sig værdig til den agtelse og tillid, som hvervet kræver, indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse for Valgbarhedsnævnet.

Efter § 66 c, stk. 7, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden, såfremt Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om, at kommunalbestyrelsens afsættelse ikke har været lovlig.

Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8 og § 66 c, stk. 9. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 4. Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

For at sikre, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn, foreslås det, at Valgbarhedsnævnets kompetence i disse sager overføres til Valgnævnet, og at dette også gælder Valgbarhedsnævnets beføjelser efter § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., stk. 4 og stk. 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., stk. 3 og stk. 7, 1. pkt., og § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og stk. 7, i lov om kommunernes styrelse.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8 og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3, og § 3, nr. 1.

Til nr. 3

Af bestemmelsen i § 66 b, stk. 5, 1. pkt., i lov om kommunernes styrelse, fremgår det, at såfremt en borgmester, der er suspenderet efter reglerne i § 66 b, efterfølgende frifindes ved endelig dom, hvis forfølgning opgives, eller hvis Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde træffer afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet som borgmester i den resterende del af funktionsperioden.

Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8 og § 66 c, stk. 9. Tilsvarende regler gælder ved afsættelse af regionsrådsformænd, jf. regionslovens § 38.

Med dette lovforslag foreslås det, at Valgbarhedsnævnet nedlægges, jf. lovforslagets § 2, nr. 4.

Der vil imidlertid fortsat være behov for, at sager om afsættelse og suspension af borgmestre, andre tilsvarende indehavere af et kommunalt hverv og regionsrådsformænd efter §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse kan indbringes for et uafhængigt nævn for at sikre en hurtig afgørelse under betryggende former, herunder medvirken af en dommer.

Det foreslås som konsekvens heraf, at formuleringen af bestemmelsen i § 66 b, stk. 5, 1. pkt., ændres, således at det af bestemmelsen fremgår, at hvis forfølgning i forhold til den suspenderede borgmester opgives, hvis vedkommende frifindes ved endelig dom, eller hvis vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat er valgbar efter de foreslåede regler i § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet som borgmester i den resterende del af funktionsperioden.

De foreslåede regler vil tilsvarende gælde for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune med delt administrativ ledelse og mellemformstyre, jf. lov om kommunernes styrelse § 66 a, stk. 9, § 66 b, stk. 8 og § 66 c, stk. 9, og for en regionsrådsformand, jf. regionslovens § 38.

Der henvises til bemærkningerne til § 1, nr. 3, og § 3, nr. 1.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. april 2018. Lovens ikrafttræden falder således sammen med, at beskikkelserne af de nuværende medlemmer af Valgbarhedsnævnet udløber, jf. den kommunale og regionale valglovs § 105, stk. 3, sidste pkt.

Til § 5

Til stk. 1

For det første foreslås det i *stk. 1, 1. pkt.*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden.

For det andet foreslås det i *stk. 1, 2. pkt.*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed som følge af straffen ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden.

For det tredje foreslås det i *stk. 1, 3. pkt.*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, men hvor nævnet ikke har truffet afgørelse.

Det foreslås tilsvarende i *stk. 1, 4. pkt.*, at de nye regler finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand, der er indbragt for Valgbarhedsnævnet på tidspunktet for lovens ikrafttræden, men hvor nævnet ikke har truffet afgørelse.

Med de ovennævnte overgangregler sikres det, at alle spørgsmål om fortabelse af valgbarhed, afsættelse og suspension efter lovens ikrafttræden skal vurderes efter de nye regler. Dette gælder således også spørgsmål om fortabelse af valgbarhed, afsættelse og suspension i sager, der er opstået før lovens ikrafttræden.

Til stk. 2

Det foreslås i *stk. 2*, at i sager, hvor Valgbarhedsnævnet forud for de nye reglers ikrafttræden har truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse eller et regionsråd ikke er valgbar, kan den pågældende, hvis den pågældende har opnået valg ved de kommunale og regionale valg den 21. november 2017, inden for en frist på 1 måned fra de nye reglers ikrafttræden begære at få sin sag bedømt efter de nye regler. Begæringen skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest 1 måned fra de nye reglers ikrafttræden. Er den pågældende valgbar efter de nye objektive kriterier, indtræder vedkommende i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, og borgmesterens henholdsvis regionsrådsformandens opgave bliver alene at konstatere, om vedkommende er valgbar efter de nye objektive kriterier.

De nye regler om fortabelse af valgbarhed på grund af straf vil få virkning kort tid inde i funktionsperioden for kommunalbestyrelser og regionsråd, der er blevet valgt den 21. november 2017, og hvis funktionsperiode begynder den 1. januar 2018. Med muligheden for at få sin valgbarhed bedømt efter de nye regler kan det sikres, at der ikke opstår store forskelle i, hvordan spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes inden for samme funktionsperiode.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
	§ 1
	I lov om valg til Folketinget, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, foretages følgende ændringer:
§ 17. Økonomi- og indenrigsministeren ned- sætter et valgnævn, der træffer afgørelse om 1) optagelse på valglisten efter § 16, stk. 2, 2) optagelse på valglisten til folkeafstemnin- ger efter § 96 b, 3) optagelse på valglisten til Europa- Parlamentsvalg efter § 14 b i lov om valg af danske medlemmer til Europa-Parlamentet, 4) godkendelse af navne for nye partier, der ønsker at deltage i folketingsvalg, jf. § 12, stk. 2 og 3, og § 13, stk. 3, eller Europa- Parlamentsvalg, jf. § 11, stk. 2 og 3, og § 12 i lov om valg af danske medlemmer til Europa- Parlamentet, og 5) optagelse i Partinavnregistret, jf. § 13, stk. 4. <i>Stk. 2-9. ---</i>	1. I § 17, stk. 1, nr. 4, ændres »Europa- Parlamentet, og« til: »Europa-Parlamentet,«. 2. I § 17, stk. 1, nr. 5, ændres »jf. § 13, stk. 4.« til: »jf. § 13, stk. 4, og«. 3. I § 17, stk. 1, indsættes som nr. 6: »6) afsættelse og suspension af en borg- mester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommu- nernes styrelse og for så vidt angår regions- rådsformænd tillige regionslovens § 38.«
	§ 2
	I lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1089 af 26. september 2017, foretages følgende ændringer:
§ 4. Den, der ved endelig dom eller vedtagelse af bøde er straffet for en handling, der i al- mindeligt omdømme gør den pågældende uværdig til at være medlem af kommunale og regionale råd, er ikke valgbar, jf. § 101. Med straf sidestilles foranstaltninger efter straffe- lovens §§ 68-70. <i>Stk. 2.</i> En strafbar handling kan ikke med- føre tab af valgbarhed, når der på valgdagen er forløbet 3 år, efter at straffen eller foran- staltningen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet. Er straffen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forva- ring, er fristen dog 5 år. Ved betingede dom- me og bødestraffe regnes fristen fra datoen på den endelige dom eller bødens vedtagelse. <i>Stk. 3.</i> Opstilling som kandidat til valg	1. § 4 affattes således: »§ 4. Følgende personer er uanset § 3 ikke valgbare på grund af straf, jf. dog stk. 2 og 3: 4) En person, der ved endelig dom er idømt en ubetinget eller betinget fængselsstraf, 5) en person, der ved endelig dom er dømt til anbringelse i institution eller til forvaring efter straffelovens §§ 68-70, og 6) en person, der ved endelig dom eller uden- retslig vedtagelse ubetinget er frakendt før- rerretten efter færdselslovens § 126. <i>Stk. 2.</i> En straf, jf. stk. 1, medfører ikke tab af valgbarhed, når der er forløbet 3 år, efter at straffen er udstået, ophævet, eftergivet eller bortfaldet, jf. dog § 101, stk. 5. Er straf- fen ubetinget fængsel på over 6 måneder, eller er der idømt forvaring, er fristen dog 5 år.

kan dog altid ske uanset indsigelser om manglende valgbarhed på grund af straf.	Ved en dom om betinget fængselsstraf eller ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den endelige dom. Ved en udenretslig vedtagelse af en ubetinget frakendelse af førerretten regnes fristen fra datoen for den udenretslige vedtagelse. En dom om betinget fængselsstraf medfører dog ikke tab af valgbarhed ud over den funktionsperiode, inden for hvilken datoen for den endelige dom falder. <i>Stk. 3.</i> Opstilling som kandidat til valget kan dog altid ske uanset manglende valgbarhed på grund af straf.«
§ 100. Mister et medlem sin valgbarhed, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, jf. dog § 102. <i>Stk. 2.</i> ---	2. I § 100, stk. 1, ændres »jf. dog § 102« til: »jf. dog § 101, stk. 5, og § 102«.
§ 101. Gør et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd gældende, at en kandidat på grund af straf ikke er valgbar, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet forelægge spørgsmålet for Valgbarhedsnævnet, jf. § 105, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed. <i>Stk. 2.</i> Indsigelse mod en valgt kandidats valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 3 måneder efter valgdagen. <i>Stk. 3.</i> Indsigelse mod en stedfortræders valgbarhed på grund af straf skal fremsættes senest 2 måneder efter det første møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, som stedfortræderen er indkaldt til. <i>Stk. 4.</i> Bliver et medlem straffet, skal kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet indberette dette til Valgbarhedsnævnet, der afgør, om medlemmet som følge heraf har mistet sin valgbarhed.	3. § 101 affattes således: »§ 101. Er et medlem af den nyvalgte kommunalbestyrelse henholdsvis det nyvalgte regionsråd på valgdagen ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet forud for det konstituerende møde underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom. <i>Stk. 2.</i> Mister et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter valgdagen eller i funktionsperioden sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, skal medlemmet senest forud for det førstkommende møde i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet eller udvalg underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom. <i>Stk. 3.</i> Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, og får borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden kendskab hertil, underretter borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden medlemmet og de øvrige medlemmer af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom. <i>Stk. 4.</i> Har et nyvalgt medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet senest på det konstituerende møde mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, indtræder medlemmet ikke i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet efter det konstituerende møde mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, udtræder medlemmet af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet. <i>Stk. 5.</i> Har et medlem af kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet mistet sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, stk. 1, indtræder medlemmet i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der er forløbet

	den i § 4, stk. 2, nævnte periode, såfremt medlemmet over for borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden har fremsat begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den i stk. 3 nævnte underretning fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. Er underretning ikke givet rettidigt, jf. stk. 1 og 2, indtræder medlemmet dog først i kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet, når der efter udløbet af den i § 4, stk. 2, nævnte periode er forløbet en periode, der svarer til perioden fra det seneste tidspunkt, hvor underretning kunne gives rettidigt, jf. stk. 1 og 2, til det tidspunkt, hvor medlemmet har givet underretningen, eller hvor borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden på anden måde har fået kendskab til, at vedkommende har mistet sin valgbarhed på grund af straf. <i>Stk. 6.</i> Er en stedfortræder, der ikke er indtrådt efter § 104, ikke valgbar på grund af straf, jf. § 4, skal stedfortræderen forud for det førstkommende møde, hvortil stedfortræderen indkaldes, underrette borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden herom og udtræde af stedfortræderlisten, jf. § 91. Borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden underretter efter reglerne i stk. 3 stedfortræderen og kommunalbestyrelsen henholdsvis regionsrådet herom. Når der er forløbet den i § 4, stk. 2, nævnte periode, indtræder stedfortræderen på ny på stedfortræderlisten, såfremt stedfortræderen har fremsat begæring herom senest 1 måned efter modtagelsen af den i 2. pkt. nævnte underretning fra borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden. <i>Stk. 7.</i> For en stedfortræder, der er indtrådt efter § 104, og som mister sin valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, finder stk. 2, stk. 3, stk. 4, 2. pkt., og stk. 5 tilsvarende anvendelse.«
§ 105. Økonomi- og indenrigsministeren nedsætter et valgbarhedsnævn, der træffer afgørelse i spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, jf. § 4, for så vidt angår medlemskab af kommunale og regionale råd samt andre offentlige hverv, der er betinget af valgbarhed til et kommunalt eller et regionalt råd. <i>Stk. 2.</i> Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse, jf., for så vidt angår regionsrådsformænd, tillige regionslovens § 38. <i>Stk. 3.</i> Valgbarhedsnævnet består af 1 formand og 1 næstformand, der beskikkes af økonomi- og indenrigsministeren, og 3 andre	4. § 105 ophæves.

medlemmer, hvoraf Danske Regioner og KL hver udpeger 1 medlem, og økonomi- og indenrigsministeren udpeger 1 medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Danske Regioner og KL udpeger endvidere en stedfortræder for hvert af de 2 medlemmer, foreningerne udpeger. Økonomi- og indenrigsministeren udpeger en stedfortræder for det medlem, der er kyndigt i forvaltningsret. Formanden skal ved beskikkelsen være landsdommer eller højesteretsdommer. Beskikkelserne og valgene gælder for 4 år regnet fra den 1. april i året efter valgåret. <i>Stk. 4.</i> Nævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.	
	§ 3
	I lov om kommunernes styrelse, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 318 af 28. marts 2017, som ændret ved § 1 i lov nr. 1571 af 19. december 2017, foretages følgende ændringer:
§ 66 a. Tilsidesætter borgmesteren forsætligt eller groft uagtsomt en pligt, som påhviler den pågældende i medfør af denne lov, kan borgmesteren afsættes, hvis pligttilsidesættelsen er særlig grov. Kommunalbestyrelsen indgiver en begrundet indstilling herom til det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg. Finder nævnet, at betingelserne herfor er opfyldt, træffer nævnet afgørelse om, at borgmesteren afsættes. <i>Stk. 2.</i> --- <i>Stk. 3.</i> Valgbarhedsnævnet kan, når dette er påkrævet, forlange, at der optages retsligt forhør i overensstemmelse med retsplejelovens § 1018. Borgmesteren skal på vedkommendes begæring efter nævnets nærmere bestemmelse gives lejlighed til mundtligt at forelægge sin sag for Valgbarhedsnævnet. <i>Stk. 4.</i> Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om afsættelse af borgmesteren, vælger kommunalbestyrelsen et af sine medlemmer til borgmester for den resterende del af funktionsperioden efter reglerne i § 24, stk. 1. <i>Stk. 5.</i> Vederlaget til en afsat borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om afsættelse efter stk. 1. <i>Stk. 6.</i> Stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for et magistratsmedlem og en udvalgsformand i en kommune, der styres efter reglerne i både § 64 a og § 65. Det tilkommer dog den valggruppe i kommunalbestyrelsen, der har udpeget det afsatte medlem, at genbesætte hvervet.	1. I § 66 a, stk. 1, 2. pkt., ændres »det valgbarhedsnævn, der er nedsat i medfør af lov om kommunale og regionale valg« til: »det valgnævn, der er nedsat i medfør af lov om valg til Folketinget«. 2. I § 66 a, stk. 3, 1. og 2. pkt., § 66 a, stk. 4 og 5, § 66 b, stk. 1, 1. pkt., § 66 b, stk. 3, § 66 b, stk. 7, 1. pkt., § 66 c, stk. 6, 1. pkt., og § 66 c, stk. 7, ændres »Valgbarhedsnævnet« til: »Valgnævn«.

§ 66 b. Tiltales en borgmester for et strafbart forhold, der efter lovgivningen kan medføre fængsel i 4 år eller derover, kan kommunalbestyrelsen begære over for Valgbarhedsnævnet, at borgmesteren suspenderes. Hvis en domfældelse for lovovertrædelsen vil medføre tab af borgmesterens valgbarhed og suspension ikke kan anses for betænkelig, træffer nævnet afgørelse om suspension. Suspensionen gælder, indtil borgmesteren udtræder af kommunalbestyrelsen, jf. stk. 4, eller genindtræder som borgmester, jf. stk. 5. <i>Stk. 2. ---</i> <i>Stk. 3.</i> Når der foreligger en afgørelse i Valgbarhedsnævnet efter stk. 1 om suspension af borgmesteren, udpeger kommunalbestyrelsen efter reglerne i § 24, stk. 1, et af sine medlemmer til at fungere som borgmester. <i>Stk. 4. ---</i> <i>Stk. 5.</i> Frifindes den suspenderede borgmester ved endelig dom, opgives forfølgning, eller træffer Valgbarhedsnævnet efter endelig dom eller vedtagelse af bøde afgørelse om, at den suspenderede borgmester må anses for valgbar, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden. Borgmesteren genindtræder dog først efter en frifindende dom i landsretten, når den ordinære frist for ansøgning om tilladelse til anke til Højesteret er udløbet, uden at ansøgning herom forinden er indgivet, eller, hvis ansøgning herom forinden er indgivet, når borgmesteren er endeligt frifundet. <i>Stk. 6. ---</i> <i>Stk. 7.</i> Vederlaget til en suspenderet borgmester ophører med udgangen af den måned, hvor Valgbarhedsnævnet træffer afgørelse om suspension. Genindtræder den suspenderede borgmester i sit hverv, jf. stk. 5, har vedkommende krav på efterbetaling af borgmestervederlaget for suspensionsperioden. <i>Stk. 8. ---</i>	3. § 66 b, stk. 5, 1. pkt., affattes således: »Opgives forfølgning i forhold til den suspenderede borgmester, frifindes vedkommende ved endelig dom, eller er vedkommende efter endelig dom eller udenretslig vedtagelse fortsat valgbar, jf. § 4, stk. 1, i lov om kommunale og regionale valg, genindtræder vedkommende i hvervet i den resterende del af funktionsperioden.«
§ 66 c. --- <i>Stk. 2-5. ---</i> <i>Stk. 6.</i> Den afsatte borgmester kan indbringe lovligheden af kommunalbestyrelsens vedtagelse efter stk. 1 for Valgbarhedsnævnet. Klage skal indgives til nævnet senest 14 dage efter kommunalbestyrelsens 2. behandling af forslag om afsættelse. <i>Stk. 7.</i> Træffer Valgbarhedsnævnet afgørelse om, at vedtagelsen efter stk. 1 ikke har været lovlig, genindtræder den afsatte borgmester for den resterende del af funktionsperioden. <i>Stk. 8-9. ---</i>	
	§ 4
	Loven træder i kraft den 1. april 2018.

	§ 5
	<i>Stk. 1.</i> Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget efter lovens ikrafttræden. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der er idømt eller vedtaget forud for lovens ikrafttræden, men hvor spørgsmålet på tidspunktet for lovens ikrafttræden ikke er indbragt for Valgbarhedsnævnet. Loven finder anvendelse på spørgsmål om fortabelse af valgbarhed på grund af straf, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet. Loven finder anvendelse på spørgsmål om afsættelse og suspension af en borgmester eller anden tilsvarende indehaver af et kommunalt hverv eller en regionsrådsformand efter reglerne i §§ 66 a-66 c i lov om kommunernes styrelse og for så vidt angår regionsrådsformænd tillige regionslovens § 38, der på tidspunktet for lovens ikrafttræden er indbragt for, men ikke afgjort af Valgbarhedsnævnet. <i>Stk. 2.</i> Har Valgbarhedsnævnet forud for lovens ikrafttræden truffet afgørelse om, at et medlem af en kommunalbestyrelse henholdsvis et regionsråd har mistet sin valgbarhed på grund af straf, kan det pågældende medlem fremsætte begæring om, at spørgsmålet om fortabelse af valgbarhed på grund af straf bedømmes på ny efter denne lov. Begæring herom skal indgives til borgmesteren henholdsvis regionsrådsformanden senest den 1. maj 2018.